

**Egzaminy prawnicze
Ministerstwa
Sprawiedliwości 2023.
Tom 3. Wzory pism
z komentarzami.
Etyka zawodowa**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Część I.

**WZORY PISM
Z KOMENTARZAMI****ROZDZIAŁ I. Prawo karne****1. WZÓR aktu oskarżenia oskarżyciela
posiłkowego**(miejsowość), (data)¹**Sąd (Rejonowy) w (...)**
(...) Wydział Karny²
(adres)Radca prawny/Adwokat/Radca Prokurato-
rii Generalnej RP³
(...)
Pełnomocnik Pokrzywdzonej
Anny Kowalskiej
(adres w załączniku teleadresowym)
Adres do korespondencji:
Kancelaria Radcy Prawnego/Adwokacka
(...) (adres), numer telefonu, telefaxu oraz
adres poczty elektronicznej

Sygn. akt postępowania przygotowawczego Ds. (...)

Sygn. akt postępowania sądowego⁴ Kp. (...)**Akt oskarżenia oskarżyciela posiłkowego⁵
przeciwko:****Tomaszowi Eugeniuszowi Kowalskiemu oskarżonemu o czyn z art. 207 § 1 KK**Działając w imieniu Pokrzywdzonej Anny Kowalskiej (pełnomocnictwo w za-
łączeniu), na podstawie art. 330 § 2 w zw. z art. 55 § 1 i 2 KPK **oskarżam:**

Tomasza Eugeniusza Kowalskiego syna (...) i (...) z domu (...); ur. (...) r. w (...), zam. (...); obywatela polskiego, PESEL (...), o wykształceniu (...), z zawodu (...), obecnie pracującego w charakterze/na stanowisku (...)/niepracującego//utrzymującego się z prac dorywczych; o dochodach ok. (...) złotych miesięcznie, kawalera//żonatego, ojca (...) dzieci w wieku: (...) lat, (...) lat i (...), posiadającego na utrzymaniu (...) dzieci i żonę/konkubinę, współwłaściciela mieszkania położonego w (...) o powierzchni (...) oraz samochodu marki (...) o Nr rej. (...), psychiatrycznie leczonego w okresie (...)/nieleczonego psychiatrycznie, niekaranego/karanego (...); posługującego się numerem telefonu... , posługującego się adresem poczty elektronicznej , nie posiadającego telefaxu [lub: wg oświadczenia nie posiadający numeru telefonu, adresu poczty elektronicznej, telefaxu]

[w toku postępowania przygotowawczego nie stosowano wobec niego środków zapobiegawczych ani zabezpieczenia majątkowego/zatrzymanego w dniu (...) r. – k., postanowieniem Sądu Rejonowego w (...) z dnia (...)/tymczasowo aresztowanego – k., zwolnionego w dniu (...)]

o to, że:

w okresie od (...) r. do (...) r. w (...), woj. (...) znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją żoną *Anną Kowalską* w ten sposób, że znajdując się pod wpływem alkoholu, wszczywał w domu awantury i kłótnie, podczas których wyzywał ją, używając słów powszechnie uważanych za obelżywe, wyganiał ją z domu, niszczył przedmioty domowego użytku, utrudniał korzystanie z mieszkania oraz groził jej pobiciem⁶,

tj. o popełnienie przestępstwa określonego w art. 207 § 1 KK⁷.

Na podstawie art. 24 § 1 i art. 31 § 1 w zw. z art. 325b § 1 KPK, sprawa niniejsza podlega rozpoznaniu przez Sąd Rejonowy w (...) w postępowaniu zwykłym⁸.

Na podstawie art. 627 KPK wnoszę o zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego wydatków w wysokości (...) złotych⁹.

Uzasadnienie¹⁰

Stan faktyczny i prawny

(przykład)

Tomasz Eugeniusz Kowalski i Anna Kowalska od (...) lat są małżeństwem. Od dłuższego czasu ich wspólne życie nie układało się dobrze z powodu nadużywania alkoholu przez Tomasza Eugeniusza Kowalskiego. Pod wpływem alkoholu Tomasz Kowalski stawał się bardzo agresywny, co przejawiało się poprzez częste (...). W związku z nagannym zachowaniem oskarżonego do mieszkania małżonków Kowalskich, z powodu awantur inicjowanych przez Tomasza Eugeniusza Kowalskiego, często przyjeżdżali wzywani (...) funkcjonariusze KP w (...). Jak ustalono, w (...) w okresie od (...) r. do (...) miało miejsce (...) interwencji Policji.

Dowód:

- zeznania Anny Kowalskiej w charakterze świadka,

- zeznania sąsiadów:
(...), (...), (...)
- wykazy z księgi interwencji KP w (...).

Dnia (...) około godziny (...) Tomasz Eugeniusz Kowalski wrócił do domu pod wpływem alkoholu z (...). W domu przebywała wówczas jego żona Anna Kowalska oraz (...), która (...). Tomasz Kowalski, zauważywszy (...), zaczął krzyczeć na żonę, wyzywając ją wulgarnymi słowami i żądając, żeby natychmiast wyrzuciła (...) z jego domu. Następnie uderzył ją w twarz (...). Wobec braku reakcji żony na krzyki małżonka, Tomasz Eugeniusz Kowalski chwycił nóż i zaczął wypowiadać wobec swojej żony groźby zabójstwa, gestykulując przy tym nożem. Zapowiedzi te według pokrzywdzonej miały realny wydźwięk, bowiem w przeszłości jej mąż niejednokrotnie naruszał jej nietykalność cielesną, a ponadto był w stanie nietrzeźwości i silnie wzburzony oraz gestykulował niebezpiecznym narzędziem. Świadkiem całego zdarzenia była (...), która (...), a następnie po nieudanych słownych próbach uspokojenia Tomasza Eugeniusza Kowalskiego zadzwoniła na Policję.

Dowód:

- zeznania (...) w charakterze świadka.

Oskarżony Tomasz Eugeniusz Kowalski został przesłuchany w trakcie przeprowadzonego postępowania przygotowawczego zarówno przez Policję, jak i Prokuratora. W swoich wyjaśnieniach zaprzeczył, aby tego dnia inicjował kłótnię i aby znęcał się nad żoną. Oświadczył, że w dniu (...) był trzeźwy oraz (...).

Z zeznań pokrzywdzonej i (...) wynikało jednoznacznie, że to oskarżony był wyłącznym inicjatorem całego zdarzenia. Zarówno zeznania pokrzywdzonej, jak i zeznania (...) należy uznać za prawdziwe i spójne.

Mając powyższe na uwadze, zachowanie oskarżonego należy zakwalifikować jako przestępstwo określone w art. 207 § 1 KK.

Prokurator Rejonowy w (...) postanowieniem z dnia (...) [(...) Ds. (...)] umorzył dochodzenie przeciwko Tomaszowi Eugeniuszowi Kowalskiemu na podstawie (...) wobec (...), uznając, iż (...).

(Należy opisać, co uznał organ prowadzący postępowanie, potem sąd, potem znowu organ prowadzący postępowanie, a potem prokurator nadrzędny, do którego skierowano zażalenie na umorzenie postępowania, następnie wskazać m.in. dlaczego nie zgadzamy się z oceną organu prowadzącego postępowanie), np.:

- umorzenie dochodzenia nie jest zasadne, gdyż (...) nie wzięto pod uwagę, że (...), nie uwzględniono (...), wskazać dowody i fakty, które organ prowadzący postępowanie źle ocenił/pominął, uzasadnić, dlaczego oskarżony kłamie, wątpliwe jest alibi (...) itd.,
- opisać szkodę,
- wyjaśnić dlaczego oskarżamy akurat z tego artykułu (podstawa prawna – zwłaszcza w przypadku zbiegu – art. 11 KPK, recydywa – art. 64 KK, prawo intertemporalne).

Uzasadnienie dopuszczalności subsydiarnego aktu oskarżenia (przykład).

W zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z (...) Anna Kowalska domagała się ścigania *(należy opisać czyn)*.

Tomaszowi Kowalskiemu został postawiony zarzut tożsamy z zawartym w niniejszym akcie oskarżenia, tj. że (...), tj. o przestępstwo z (...). Prokurator Rejonowy w (...) postanowieniem z dnia (...) [(...) Ds. (...)] umorzył dochodzenie przeciwko Tomaszowi Kowalskiemu. Zażalenie na ww. postanowienie zostało złożone przez pokrzywdzoną w dniu (...). Sąd Rejonowy w (...) postanowieniem z dnia (...) uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Prokuratorowi Rejonowemu w (...) do dalszego prowadzenia. Prokurator Rejonowy w (...) postanowieniem z dnia (...) [(...) Ds. (...)] ponownie umorzył dochodzenie. Na to postanowienie pokrzywdzona złożyła zażalenie do prokuratora nadrzędnego, natomiast postanowieniem z dnia (...) prokurator nadrzędny utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. Powyżej wymienione postanowienie (...) zostało doręczone pokrzywdzonej Annie Kowalskiej w dniu (...), zatem miesięczny termin do wniesienia niniejszego aktu oskarżenia – z art. 55 § 1 KPK – został dochowany. Pokrzywdzona – nie składając zażaleń do sądu na ponowne postanowienie o umorzeniu dochodzenia – oparła się przy tym na treści uchwały Sądu Najwyższego z 20.3.2008 r. (I KZP 39/07, OSNKW 2008, Nr 5, poz. 32), iż: „na ponowne postanowienie prokuratora o umorzeniu postępowania przygotowawczego, wydane w warunkach określonych w art. 330 § 2 KPK, pokrzywdzonemu, który uprzednio wykorzystał już uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 KPK, nie przysługuje zażalenie. Ma on natomiast prawo wniesienia aktu oskarżenia, określonego w art. 55 § 1 KPK, w terminie miesiąca od doręczenia mu zawiadomienia o postanowieniu prokuratora o umorzeniu postępowania przygotowawczego”. Wszechstronna ocena zebranego materiału dowodowego bezsprzecznie wskazuje, że sprawcą (...) jest Tomasz Eugeniusz Kowalski. Dlatego też niniejszy akt oskarżenia jest w pełni uzasadniony i konieczny.

Radca prawny/Adwokat
Jan Kowalski
(własnoręczny podpis)¹¹

Lista osób podlegających wezwaniu na rozprawę:

1. Oskarżony:

Tomasz Eugeniusz Kowalski
k. 17–18, 48–49 z akt sprawy (...)
Obrońca oskarżonego: *(dane obrońcy)*

2. Świadkowie:

Anna Kowalska k. 26–29, 36–37 z akt sprawy (...)
– *(np. wraz z wnioskiem o przeprowadzenie tego dowodu w pierwszej kolejności)*
(imię i nazwisko świadka) k. 38–40 z akt sprawy (...)*(imię i nazwisko świadka)* k. 41–42 z akt sprawy (...)
(imię i nazwisko świadka) k. 43–45 z akt sprawy (...)
(imię i nazwisko świadka) k. 6–12 z akt sprawy (...)
Fakultatywnie można wskazać przy każdym świadku, na jaką okoliczność jest wezwany, ale obecnie przepisy procedury nie formułują już takiego obowiązku.

Fakultatywnie można wskazać przy każdym świadku, na jaką okoliczność jest wezwany, ale obecnie przepisy procedury nie formułują już takiego obowiązku.

3. Biegli:

(inne osoby, które w zależności od danego stanu faktycznego mogą podlegać wezwaniu na rozprawę, to np. biegły; można także sformułować odpowiednie tezy dowodowe)

Radca prawny/Adwokat
Jan Kowalski
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

- pełnomocnictwo,
- dwa odpisy subsydiarnego aktu oskarżenia¹³,
- dowód wpłacenia do kasy sądowej zryczałtowanej równowartości wydatków¹⁴.

Załącznik Nr 1 do aktu oskarżenia

Na podstawie art. 333 § 3 KPK podaję do wiadomości Sądu dane adresowe:

Oskarżony:

– zamieszkały w (...) kod: (...) przy ulicy (...), adres do doręczeń: (...) posługujący się telefonem nr 506XXX13, nieposiadający telefaxu, posługujący się pocztą elektroniczną o adresie: Tomasz.Kowalski@...
wraz z obrońcą z wyboru adwokatem Janem Nowakiem, prowadzącym Kancelarię Adwokacką w (...) kod: (...), przy ulicy (...)

Pokrzywdzona:

Anna Kowalska zamieszkała w (...) kod: (...) ul. (...), posługująca się telefonem nr XXX, nieposiadająca telefaxu, posługująca się pocztą elektroniczną o adresie...

Świadkowie:

Anna Kowalska – zamieszkała w (...) kod: (...) ul. (...) posługująca się telefonem nr XXX, nieposiadająca telefaxu, posługująca się pocztą elektroniczną o adresie...

(w razie braku poszczególnych danych można tu wskazać, że wnosi się o to, aby Sąd wykorzystał dane zebrane przez organ procesowy w prowadzonym przez niego odrębnym od akt załączniku z danymi adresowymi)

Pełnomocnik pokrzywdzonej
(oskarżycielki posiłkowej)
(podpis)

Załącznik Nr 2 do aktu oskarżenia

Na podstawie art. 333 § 3a KPK załączam do wiadomości sądu listę pokrzywdzonych, którzy złożyli wnioski na podstawie art. 299a § 2 KPK

(jeśli takowe osoby są – w razie ich braku załącznika nie trzeba składać)

Pełnomocnik pokrzywdzonej
(oskarżycielki posiłkowej)
(*podpis*)

¹ Wskazać należy, że subsydiarny akt oskarżenia jako pismo procesowe powinien odpowiadać wymogom pisemnej czynności procesowej, wskazanym w art. 119 KPK. Zgodnie z art. 119 § 1 KPK każde pismo procesowe powinno zawierać: oznaczenie organu, do którego jest skierowane i sprawy, której dotyczy; oznaczenie adresu wnoszącego pismo, a także – w pierwszym piśmie – numer telefonu, telefaksu i adres poczty elektronicznej lub oświadczenie o ich nieposiadaniu; treść wniosku lub oświadczenia, w miarę potrzeby z uzasadnieniem; datę i podpis składającego pismo. W związku z tym wymóg oznaczenia daty pisma wynika z art. 119 § 1 pkt 4 KPK. Należy pamiętać, że dla skutków procesowych liczy się nie data wpisania na piśmie przy jego oznaczeniu, a data prawidłowego nadania pisma (na poczcie listem poleconym, w biurze podawczym *etc.*). Zgodnie z art. 55 § 1 KPK, w razie powtórnego wydania postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania, w wypadku o którym mowa w art. 330 § 2 KPK, pokrzywdzony może **w terminie miesiąca od doręczenia mu zawiadomienia o postanowieniu prokuratora nadrzędnego o utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia** wnieść akt oskarżenia do sądu, dołączając po jednym odpisie dla każdego oskarżonego oraz dla prokuratora. Wyżej wymieniony termin ma charakter prekluzyjny, nie podlega on przywróceniu, a jego upływ powoduje wygaśnięcie uprawnienia pokrzywdzonego. Jeżeli subsydiarny akt oskarżenia zostanie wniesiony po terminie, pokrzywdzony nie może zainicjować postępowania sądowego, a taki akt jest wówczas bezskuteczny. Wskazany termin miesięczny liczony jest od doręczenia dokonanego tylko pokrzywdzonemu, nie liczy się tu w ogóle termin doręczenia ewentualnego zawiadomienia dla pełnomocnika pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym. Wskazany termin ulega zawieszeniu w razie złożenia wniosku o przyznanie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia aktu oskarżenia i w razie pozytywnego rozpatrzenia takiego wniosku płynie od daty doręczenia temu pełnomocnikowi postanowienie lub zarządzenia o jego wyznaczeniu do dokonania tej czynności (art. 127a KPK).

Wybrane orzecznictwo:

1. *Uprawnienie do złożenia subsydiarnego aktu oskarżenia rodzi się wraz z chwilą powtórną negatywnej decyzji prokuratora w zakresie prowadzenia postępowania przygotowawczego i wykorzystaniu przez pokrzywdzonego środków prawnych przewidzianych w art. 306 § 1 i § 1a KPK w zakresie pierwszej decyzji w tym przedmiocie. Niezłożenie przez pokrzywdzonego subsydiarnego aktu oskarżenia w terminie przewidzianym w art. 55 § 1 KPK nie powoduje wygaśnięcia tego uprawnienia na stałe. W sytuacji podjęcia przez prokuratora*

postępowania na podstawie art. 327 § 1 KPK, a następnie powtórnego jego umorzenia, na nowo rozpoczyna swój bieg termin do realizacji uprawnienia, które pokrzywdzony nabył już wcześniej – w chwili spełnienia przesłanek przewidzianych w art. 330 § 2 KPK. Inna interpretacja powyższego prowadziłaby do wniosku, że pokrzywdzony po podjęciu przez prokuratora umorzonego postępowania traci uprawnienie do bycia oskarżycielem subsydiarnym, które to uprawnienie już przecież nabył. Co więcej, mogłoby to w ekstremalnym przypadku prowadzić do sytuacji, że uprawnienia tego nigdy nie nabeędzie wobec kolejnych decyzji o podejmowaniu postępowania, które następnie byłoby po raz kolejny umarzane. Przyjąć zatem należy, że raz nabytych uprawnień do wystąpienia z subsydiarnym aktem oskarżenia pokrzywdzony nie traci, natomiast ewentualne późniejsze umorzenia podjętego postępowania otwierają pokrzywdzonemu jedynie kolejne terminy do realizacji tego uprawnienia (post. SN z 3.9.2020 r., III KK 194/20, Legalis).

2. Termin miesiąca do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia, o jakim mowa w art. 55 § 1 KPK, należy obliczać od daty doręczenia pokrzywdzonemu zawiadomienia o powtórnym postanowieniu o odmowie wszczęcia postępowania albo o umorzeniu postępowania karnego, a nie od daty zawiadomienia o takim postanowieniu pełnomocnika pokrzywdzonego (wyr. SN z 29.7.2015 r., II KK 98/15, Legalis). **Uwaga:** w aktualnym stanie prawnym sposób liczenia terminu od daty doręczenia pisma pokrzywdzonemu (a nie pełnomocnikowi) jest aktualny, przy czym obecnie termin liczy się od daty doręczenia pokrzywdzonemu zawiadomienia o postanowieniu prokuratora nadzrędnego o utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia
3. Artykuł 127a § 1 KPK ma m.in. zastosowanie do terminu prekluzyjnego określonego w art. 55 § 1 KPK, co oznacza, że jeżeli w czasie kiedy biegnie termin do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia, pokrzywdzony złoży wniosek o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia tego aktu oskarżenia, termin ten ulega zawieszeniu na czas rozpoznania tego wniosku (art. 127a § 1 KPK). W razie wyznaczenia pełnomocnika z urzędu, termin do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia przez tego pełnomocnika biegnie na nowo od dnia doręczenia mu decyzji o wyznaczeniu. Z kolei w przypadku decyzji odmownej, należy o niej poinformować pokrzywdzonego i jednocześnie pouczyć, że termin kontynuuje swój bieg od dnia doręczenia tego zawiadomienia (post. SA w Katowicach z 6.9.2017, II AKz 586/17, Legalis).

² Obowiązek wskazania organu, do którego pismo jest kierowane, wynika z art. 119 § 1 pkt 1 KPK.

³ Akt oskarżenia wniesiony przez pokrzywdzonego powinien być sporządzony i podpisany przez radcę prawnego, adwokata lub radcę Prokuraturii Generalnej RP (art. 55 § 2 KPK). Niepodpisanie aktu oskarżenia przez jeden z tych podmiotów jest brakiem formalnym, do którego uzupełnienia pokrzywdzony zostaje wezwany.

⁴ Zgodnie z art. 329–330 KPK, w sprawie toczyło się postępowanie sądowe, dlatego też celowe jest podanie sygnatury akt postępowania sądowego. Obowiązek podania oznaczenia sprawy, której dotyczy akt oskarżenia, wynika z art. 119 § 1 pkt 1 *in fine* KPK.

⁵ Akt oskarżenia wnoszony przez pokrzywdzonego jako subsydiarny akt oskarżenia ma miejsce w sytuacji określonej w art. 330 § 2 KPK i dotyczy wyłącznie

przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego. W sytuacji wniesienia aktu oskarżenia pokrzywdzony staje się oskarżycielem samodzielnym (zastępuje oskarżyciela publicznego).

Subsydiarny akt oskarżenia może zostać wniesiony tylko w określonej konfiguracji procesowej, w której:

- 1) najpierw wydano postanowienie o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania przygotowawczego;
- 2) takie postanowienie zostało przez pokrzywdzonego zaskarżone do sądu w drodze zażalenia (skutecznego);
- 3) sąd po rozpoznaniu zażalenia i jego uwzględnieniu wydaje dyspozycję wszczęcia lub kontynuowania postępowania przygotowawczego;
- 4) organ ścigania, mimo dyspozycji sądu ponownie odmawia wszczęcia postępowania przygotowawczego lub kontynuuje wcześniej wszczęte postępowanie lecz umarza je po raz kolejny;
- 5) pokrzywdzony (ale tylko ten, który składał zażalenie z punktu 2) składa zażalenie na ponowne postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego lub ponowne jego umorzenie do prokuratora nadrzędnego nad prokuratorem wydającym zaskarżoną decyzję procesową;
- 6) w/w prokurator nadrzędny wydaje postanowienie o utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia.

Każde „odstępstwo” od wskazanej chronologii i treści czynności procesowych będzie rodziło sytuację, w której niemożliwe stanie się wniesienie prawnie skutecznego subsydiarnego aktu oskarżenia.

Należy szczególnie podkreślić, że punkt 5 i 6 „drogi procesowej” do uzyskania statusu oskarżyciela posiłkowego wprowadziła ustawa nowelizująca KPK z 19.7.2019 r., w ten sposób znacznie ją wydłużając.

Jednocześnie trzeba podkreślić, że do aktów oskarżenia wniesionych przed wejściem w życie nowelizacji KPK obowiązują poprzednie przepisy i „droga procesowa” do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia składała się tylko z punktów 1–4.

Jednocześnie trzeba podkreślić, że do aktów oskarżenia wniesionych przed wejściem w życie nowelizacji KPK obowiązują poprzednie przepisy i „droga procesowa” do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia składała się tylko z punktów 1–4.

Akt oskarżenia oskarżyciela posiłkowego, obok elementów wskazanych w art. 119 KPK, powinien być sporządzony z zachowaniem warunków określonych w art. 332 i 333 § 1 KPK. Zgodnie z art. 332 § 1 KPK, akt oskarżenia powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko oskarżonego, inne dane o jego osobie, w tym numer telefonu i adres poczty elektronicznej lub informacji o ich nieposiadaniu przez oskarżonego lub niemożności ich ustalenia, dane o zastosowaniu środka zapobiegawczego oraz zabezpieczenia majątkowego;
- 2) dokładne określenie zarzucanego oskarżonemu czynu ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków, a zwłaszcza wysokości powstałej szkody;
- 3) wskazanie, że czyn został popełniony w warunkach wymienionych w art. 64 lub 65 KK albo art. 37 § 1 KKS;

- 4) wskazanie przepisów ustawy karnej, pod które zarzucany czyn podpada;
- 5) wskazanie sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

Do aktu oskarżenia dołącza się jego uzasadnienie, w którym przytacza się fakty i dowody, na których oskarżenie się opiera, a w miarę potrzeby wyjaśnia podstawę prawną oskarżenia i omawia okoliczności, na które powołuje się oskarżony w swej obronie.

Zgodnie z art. 333 § 1 KPK, akt oskarżenia powinien także zawierać listę osób, których wezwania oskarżyciel żąda oraz wykaz innych dowodów, których przeprowadzenia na rozprawie głównej domaga się oskarżyciel.

Przy konstruowaniu aktu oskarżenia należy mieć na uwadze ewentualne odpowiednie przepisy przejściowe. Jest to szczególnie istotne w przypadku gruntownych nowelizacji KPK.

Do aktu oskarżenia załącza się też załącznik z listą adresową osób, których wezwania domaga się oskarżyciel lub ujawnionych pokrzywdzonych (w razie braku dostępu do niektórych danych z uwagi na ich niejawność można w załączniku sformułować wnioski o wykorzystanie danych posiadanych w załączniku adresowym organu ścigania). Do aktu należy też dołączyć (jeśli zaistnieje taka sytuacja) listę pokrzywdzonych składających wnioski o poinformowanie ich o sposobie zakończenia postępowania sądowego na podstawie art. 299a § 2 KPK (art. 333 § 3 KPK).

Wybrane orzecznictwo:

1. *Artykuł 55 § 1 zd. 1 w zw. z art. 330 § 2 zd. 2 KPK w brzmieniu obowiązującym od 12.7.2007 r. do 22.7.2013 r., w zakresie, w jakim uzależnia wniesienie przez pokrzywdzonego aktu oskarżenia od przestanki powtórnego wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania, jest zgodny z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 77 ust. 2 Konstytucji RP (wyr. TK z 19.5.2015 r., SK 1/14, Legalis).*
2. *W przypadku subsydiarnego aktu oskarżenia należy zachować szczególną ostrożność przy korektach opisu czynu. Przyznanie pokrzywdzonemu uprawnień oskarżycielskich w sprawach ściganych z urzędu doznaje ograniczeń, bowiem uzależnione jest od spełnienia przestanki z art. 55 KPK, a zatem od faktu, czy doszło do powtórnego wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania w okolicznościach wskazanych w art. 330 § 2 KPK. Jednocześnie pokrzywdzony może wnieść subsydiarny akt oskarżenia tylko co do czynu, który zachowuje przymiot tożsamości z czynem, którego dotyczyły wskazane wyżej decyzje kończące postępowanie przygotowawcze.
Dla zachowania tożsamości czynu niezbędna jest niezmiennność podmiotu czynu, przedmiotu ochrony, a w razie poczynienia innych ustaleń co do czasu i miejsca czynu, także tożsamości osoby pokrzywdzonej (wyr. SN z 26.11.2014 r., II KK 109/14, Legalis).*
3. *Zdolność skargowa pokrzywdzonego do złożenia subsydiarnego aktu oskarżenia musi być wyznaczana w perspektywie zarzuconego w tym akcie oskarżenia czynu zabronionego. Nie chodzi przy tym nawet o samą kwalifikację prawną tego czynu, ta może bowiem ulec zmianie w trakcie postępowania, ale opis przypisywanego oskarżonemu zachowania uznanego przez oskarżyciela subsydiarnego za przestępstwo (wyr. SN z 5.11.2014 r., II KK 120/14, Legalis).*

4. W wypadku, w którym zaskarżone przez pokrzywdzonego postanowienie o umorzeniu śledztwa nie jest postanowieniem wydanym „ponownie” (zob. uchwała SN z 17.5.2000 r., I KZP 9/00, Legalis), to mimo że prokurator nadrzędny postąpi w sposób określony w art. 330 § 2 KPK (...), żalący się nie nabywa prawa do wniesienia samodzielnie aktu oskarżenia (art. 55 § 1 KPK). W takiej sytuacji, zażalenie pokrzywdzonego na postanowienie o umorzeniu śledztwa, „zatrzymane” przez nieprawidłowo procedującego prokuratora nadrzędnego, podlega przekazaniu – przy zastosowaniu w drodze analogii art. 118 § 1 i 2 KPK, pozwalającego na prawidłowe odczytanie treści czynności procesowej – do rozpoznania właściwemu sądowi (wyr. SN z 16.3.2006 r., V KK 85/06, Legalis).
5. Możliwość wniesienia samoistnej skargi posiłkowej (art. 55 § 1 KPK) zachodzi jedynie wówczas, gdy w wyniku kontroli sądowej uchylającej postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa lub umorzeniu postępowania, prokurator nadal nie widzi podstaw do wniesienia oskarżenia i wydaje powtórnie takie samo postanowienie, jakie było uprzednio przedmiotem zaskarżenia (post. SA w Lublinie z 14.6.2010 r., II AKz 197/10, Legalis).
6. Wniesienie subsydiarnego aktu oskarżenia na podstawie art. 55 § 1 KPK jest możliwe tylko wówczas, gdy uchylene pierwszego z wydanych przez prokuratora postanowień o umorzeniu postępowania lub o odmowie jego wszczęcia nastąpi przez właściwy do rozpoznania zażalenie sąd. Tylko bowiem w takim układzie można twierdzić, że wydanie przez prokuratora drugiego postanowienia, tożsamego w swym rozstrzygnięciu z pierwszym, oznacza spełnienie warunku określonego w art. 330 § 2 KPK, iż nadal nie znajduje on podstaw do wniesienia aktu oskarżenia, a zatem, że nie zmienił swojego wcześniej wyrażonego stanowiska (wyr. SN z 22.5.2013 r., V KK 128/13, Legalis).
7. Pokrzywdzony nie jest uprawniony do wniesienia aktu oskarżenia w trybie art. 55 § 1 KPK, wtedy gdy prokurator co prawda wydał ponowne postanowienie o umorzeniu śledztwa w danej sprawie, jednakże nie uczynił tego po uchyleniu poprzedniego postanowienia przez sąd orzekający zgodnie z przepisem art. 330 § 1 KPK, a po samodzielnym podjęciu prawomocnie zakończonego postępowania przygotowawczego w ramach przysługujących mu uprawnień – na podstawie art. 327 § 1 KPK (wyr. SA w Katowicach z 16.6.2010 r., II AKz 348/10, Legalis).
8. Oskarżyciel posiłkowy może wnieść subsydiarny akt oskarżenia, o jakim mowa w art. 55 KK jedynie o czyny, w których był on pokrzywdzonym w rozumieniu przepisu art. 49 § 1 KPK, a nie takie, co do których dobro chronione prawem wprost ma wymiar ogólnospołeczny i nie dotyka indywidualnie oraz bezpośrednio dóbr konkretnej osoby, co sprawia, że w takim zakresie nie jest on podmiotem uprawnionym do wniesienia skargi warunkującej wszczęcie postępowania przed właściwym sądem, co musi skutkować tym samym umorzeniem postępowania wobec wystąpienia negatywnej po temu okoliczności określonej w przepisie art. 17 § 1 pkt 9 KPK (post. SA w Katowicach z 17.3.2010 r., II AKz 107/10, Legalis).
9. Rodzic małoletniego nie może, działając w charakterze przedstawiciela ustawowego, wykonywać praw tego małoletniego jako pokrzywdzonego w postępowaniu karnym, w tym także w postępowaniu z oskarżenia prywatnego, jeżeli oskarżonym jest drugi z rodziców (uchw. SN (7) z 30.9.2010 r., I KZP 10/10, Legalis).

⁶ Dokładne określenie zarzucanego oskarżonemu czynu zakreśla przedmiotowe granice postępowania przed sądem I instancji (art. 332 § 1 pkt 2 KPK). Nie jest dopuszczalne formułowanie żądań alternatywnych przez przyjęcie, że oskarżo-

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl